

De Startbaan speciaal onderwijs

Schoolplan 2025-2030

De Startbaan

19XZ00

Clematislaan 2

2803AG Gouda

0182-679096

www.destartbaangouda.nl

Inhoud

Voorwoord	3
Schoolplan Deel A.....	4
1. Inleiding.....	5
Strategische Koers van Stichting Klasse.....	5
Wij zijn openbaar	5
Wij bieden sterk onderwijs	5
Wij zijn een goede werkgever	6
Wij werken en leren samen	6
Wij hebben een stevig fundament om onze ambities waar te maken	6
2. Missie, Visie en Kompas	7
3. Onderwijs per leerroute	7
4. Voorbereiding op 2030 – Kernvakken en soft skills	9
5. Onderwijskwaliteit en personeel.....	9
6. Inhoud van de kernvakken en de eisen die we daaraan stellen.....	10
7. Kwaliteitsborging en het inspectiekader	13
8. Samenwerking SBO Het Avontuur – Gespecialiseerd Onderwijs Klasse.....	15
9. Conclusie: Ambities Speciaal Onderwijs richting 2030.....	15
Schoolplan Deel B.....	18
1. INLEIDING	19
2. DE SCHOOL	20
3. HET ONDERWIJS	21
4. VEILIGHEID	25
5. KWALITEITSZORG	26
6. ORGANISATIE.....	27
BIJLAGE 2: Vaststelling van het schoolplan	29

Voorwoord,

Voor u ligt het schoolplan van De Startbaan speciaal onderwijs voor de periode 2025–2030. Dit schoolplan is opgesteld door ondergetekende met behulp van Stichting Klasse, het team en de leerlingen van De Startbaan speciaal onderwijs, de ouders van de leerlingen van De Startbaan en andere stakeholders zoals het samenwerkingsverband e.a. en de medezeggenschapsraad (MR) van De Startbaan.

Het schoolplan valt in 2 onderdelen, A en B, uiteen. In deel A is de visie van de school weergegeven en zijn de ambities en doelstellingen voor de komende jaren vastgesteld. Deel B beschrijft de overige wettelijk verplichte onderdelen van het schoolplan.

Het schoolplan in zijn geheel heeft als functie om:

- De richtinggevende basis te zijn voor schoolontwikkeling;
- Het uitgangspunt te zijn voor het onderwijskundig beleid per jaar (jaarplan);
- Het verantwoordingsdocument te zijn in zowel horizontale (bestuur, onderwijsinspectie) als verticale (team, ouders, MR) zin

Dit schoolplan is tot stand gekomen met de inbreng van teamleden, ouders, leerlingen en de medezeggenschapsraad (MR). Hun inbreng was van groot belang bij de vaststelling van de missie en visie van onze school en het tot stand komen van onze ambities en doelen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is de strategische KOERS 2025-2030 van Klasse waarin richting van Klasse voor de komende vijf jaar is vastgelegd. Met dit schoolplan is ingestemd door de medezeggenschapsraad en het is formeel vastgesteld door het bevoegd gezag.

Ieder jaar wordt het schoolplan geëvalueerd en waar nodig worden doelen bijgesteld. Deze evaluatie en de bijstelling van doelen worden verwerkt in de jaarplannen van de school. De evaluaties van de jaarplannen fungeren daarmee als tussenevaluaties van het schoolplan. De evaluaties van de jaarplannen gezamenlijk, samen met de eindevaluatie van het schoolplan 2020–2024 vormen op hun beurt, in combinatie met het strategisch beleidsplan van Klasse 2025-2030 de input voor het nieuwe schoolplan 2025–2030.

Veel leesplezier!

Schoolplan Deel A

2025-2030

De Startbaan speciaal onderwijs

1. Inleiding

Voor u ligt deel A van het schoolplan van De Startbaan speciaal onderwijs voor de periode 2025–2030. In dit deel A is de visie van de school weergegeven en zijn de ambities en doelstellingen voor de komende jaren vastgesteld.

De Startbaan laat leerlingen in het so doelgericht ontwikkelen door ze actief kennis en vaardigheden aan te leren voor zelfstandigheid, zelfkennis en het participeren in de mini-maatschappij die de school is als voorbode voor maatschappelijke participatie. Op deze wijze worden de leerlingen met kennis, vaardigheden en attitudes voorbereid om succesvol te kunnen functioneren in het vervolgonderwijs. In dit schoolplan beschrijven we hoe wij het onderwijs voor de periode 2025–2030 vormgeven, in aansluiting op de strategische koers van Stichting Klasse. Het plan is gebaseerd op input van ouders, leerlingen, personeel en externe partners. Samen hebben wij een gedeelde visie ontwikkeld op wat leerlingen in 2030 nodig hebben om te functioneren in een complexe, digitale en inclusieve samenleving. Onze missie is onveranderd gebleven namelijk dat we een openbare school voor speciaal onderwijs zijn in de Goudse regio. Voor ons is ieder kind speciaal. Het ontdekken en ontwikkelen van hun talent maakt ons onderwijs ‘rijk en betekenisvol’. Dit hebben we vevat in de missie statement *“hier leer ik wie ik ben en wat bij mij past!”*

Onze keuzes zijn niet willekeurig. Ze zijn gebaseerd op maatschappelijke trends, onderwijskundige inzichten en het toekomstbeeld voor praktijkgericht talent uit verschillende toekomstscenario's. In dit plan werken we onze ambities uit in vijf onderdelen. Elk onderdeel wordt afgesloten met een concreet toekomstbeeld: wat ziet, hoort en voelt een bezoeker van De Startbaan in 2030.

Strategische Koers van Stichting Klasse

Wij zijn openbaar

Gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting vormen de basis voor onze afspraken en ons handelen. Bij Klasse telt elke stem en doet ieders mening ertoe. Iedereen is anders en deze verschillen omarmen we. We groeien met elkaar op en leren elkaar kennen.

Onze scholen vormen de maatschappij in het klein en zijn oefenplaatsen voor de samenleving van vandaag en morgen. We werken vanuit vertrouwen en verantwoorden ons leren en werken. We laten zien wie we zijn, wat we kennen en kunnen. Een open cultuur en respectvolle communicatie zijn de basis voor ons leren. We gaan uit van elkaars goede intenties en helpen elkaar waar mogelijk.

Wij bieden sterk onderwijs

Sterk onderwijs wordt gegeven in veilige scholen waar iedereen met plezier naar school gaat. Elk kind wordt gezien en krijgt een passende plek, zodat het zich optimaal kan ontwikkelen. Leerlingen krijgen bij ons een stevige basis voor hun verdere schoolloopbaan. Dit draagt bij aan gelijke kansen.

Een stevige basis begint met een sterke focus op lezen, taal en rekenen waarbij we gebruik maken van bewezen effectieve didactische strategieën. Kennis gaat vooraf aan vaardigheden en leerstof

bieden we aan in samenhang. Inspanning en ontspanning wisselen elkaar af, net als stilzitten en bewegen. We werken met pen en papier én met digitale leermiddelen.

Dagelijks verbeteren is voor ons vanzelfsprekend. We stellen scherpe ambities en hebben positieve hoge verwachtingen van de leerlingen en van elkaar. De doelen zijn voor eenieder gelijk, maar de weg ernaartoe mag heel verschillend zijn. Er is ondersteuning daar waar nodig.

Wij zijn een goede werkgever

Sterk onderwijs wordt gegeven door sterke teams. Een sterk team betekent dat collega's elkaar uitdagen om het elke dag beter te doen, dat collega's aanspreekbaar zijn op het eigen handelen, aandacht hebben voor professionele én persoonlijke omstandigheden en vanuit kracht verbinding maken met elkaar. Binnen een sterk team heeft ieder zijn eigen rol en samen zijn we meer dan de som der delen. We zien elkaars kwaliteit en leren van elkaar. We zetten in op vitale teams.

Werkgeluk en werkplezier zijn essentieel voor goed onderwijs. We bieden volop ontwikkelkansen waarbij er ruimte is voor individuele keuzes. Autonomie volgt na de professionele standaard. Persoonlijke ontwikkeling verbinden we met de organisatieontwikkeling.

Wij werken en leren samen

We werken samen om ons onderwijs te versterken en onze leerlingen te bieden wat nodig is. We doen dit vanuit een cultuur van positieve hoge verwachtingen. Elke school heeft verbinding met de omgeving en geeft eigen invulling aan het schoolconcept. Daarnaast zijn we samen Klasse en leren we van en met elkaar.

We nemen onze maatschappelijke opdracht serieus en zetten ons in voor duurzame samenwerking binnen en buiten Klasse. Samen zijn we verantwoordelijk voor kansen voor alle kinderen. Ouders zijn een belangrijke partner en samen begeleiden we de kinderen naar de best passende plek in het voortgezet onderwijs.

Wij hebben een stevig fundament om onze ambities waar te maken

Wij bieden onderwijs in een uitdagende en stimulerende omgeving. Dit betekent dat onze scholen een goed binnenklimaat hebben, optimale akoestiek, passende inrichting en verbonden zijn met de omgeving. Onze pleinen zijn een verlengstuk van ons schoolgebouw en sluiten aan bij de belevingswereld van kinderen. Dit betekent dat kinderen op onze pleinen kunnen leren en spelen met groen en water, dat er voldoende ruimte is voor beweging en om te ontmoeten.

Er is een goede ict-infrastructuur op alle scholen. De ict is dienend aan het onderwijsproces. Dit betekent dat we een betrouwbaar netwerk hebben met goede dekking en actuele apparatuur voor onze medewerkers. Leerlingen beschikken over robuuste middelen waarop zij kunnen werken.

We werken evidence informed. De wetenschap is leidend en wordt aangevuld met onze praktijkkennis. Zo onderbouwen we de keuzes die we maken.

2. Missie, Visie en Kompas

Op De Startbaan speciaal onderwijs bieden we de leerlingen een 'rijke en betekenisvolle leeromgeving. We dagen ze iedere dag uit om zich te ontwikkelen op een manier die bij hen past.

Missie

Wij leren elke leerling in het speciaal onderwijs om zichzelf te ontdekken, talenten te ontwikkelen en te groeien in zelfstandigheid, binnen een veilige en vertrouwde omgeving. Voor ons is ieder kind speciaal. Het ontdekken en ontwikkelen van hun talent maakt ons onderwijs 'rijk en betekenisvol'. Dit hebben we vevat in de missie statement "*hier leer ik wie ik ben en wat bij mij past!*"

Visie

Door oog te hebben voor de kinderen, weten we wat ze nodig hebben. Vanuit een positief zelfbeeld ontdekken ze hun talent en leren ze door te doen. Zo ontwikkelen ze zich op een veelzijdige manier richting de toekomst. We bieden betekenisvol onderwijs waarin eigenaarschap, samen en talent centraal staan. We werken toekomstgericht, met aandacht voor sociale, cognitieve en praktische ontwikkeling.

Kompas

Onze kernwaarden – eigenaarschap, samen en talent – zijn zichtbaar in ons pedagogisch handelen, het leerklimaat en het curriculum. Ze vormen samen met de kernwaarden van Stichting Klasse een stevig fundament voor kwalitatief hoogwaardig, mensgericht onderwijs.

De Startbaan speciaal onderwijs in 2030

Een bezoeker voelt bij binnenkomst een open sfeer: leerlingen worden begroet, weten wat er van hen verwacht wordt en kunnen benoemen waar ze aan werken. In de gangen hangt het kompas zichtbaar en leerlingen gebruiken de woorden 'samenwerken', 'talent' en 'ik leer keuzes maken' actief. Er zijn geen losse posters vol regels, maar gedeelde waarden die terugkomen in gedrag en taal. Ouders ervaren eigenaarschap bij het team en betrokkenheid bij het kind. Er is rust, structuur, en tegelijkertijd voelbare energie en verbondenheid.

3. Onderwijs per leerroute

Ons onderwijs is georganiseerd in drie leerroutes. Leerroute 2 biedt veiligheid en structuur met een nadruk op spelend leren. Leerroute 3 combineert basisvaardigheden met praktische oriëntatie op arbeid en dagbesteding. Leerroute 4 bereidt leerlingen gericht voor op doorstroom naar het praktijkonderwijs of het praktijkcollege (VSO). De samenwerking met SBO Het Avontuur maakt

leerroute 4 in het sbo toegankelijker en versterkt de doorstroommogelijkheden naar het regulier praktijkonderwijs. Binnen De Startbaan blijft leerroute 4 bestaan voor leerlingen die baat hebben bij kleinschaligheid en specialistische ondersteuning.

Op basis van onderzoeken van de Inspectie van het Onderwijs, Laurens de Croes, wordt onderkend dat veel leerlingen uit leerroute 4 meer potentie hebben dan zij in eerste instantie laten zien binnen het speciaal onderwijs¹. Met de juiste begeleiding, structuur en praktijk nabij onderwijs blijkt dat een deel van deze leerlingen succesvol kan doorstromen naar reguliere vormen van praktijkonderwijs of zelfs het vmbo bbl (vaak met lwoo). Deze constatering sluit naadloos aan op de ambitie van De Startbaan om kansen te creëren en drempels te verlagen.

Daarom wordt leerroute 4 binnen het speciaal onderwijs structureel verbonden met sbo Het Avontuur. Leerlingen worden begeleid met het doel hen – waar mogelijk – toe te leiden naar een hoger onderwijsniveau dan het vso. Voor wie dat niet passend is, blijft een beschermde setting binnen het vso uiteraard beschikbaar.

Hetzelfde is ook van toepassing op de leerlingen in leerroute 2 en 3 in het so. Via vroegsignalering hebben we het mogelijk latente potentieel voor leerroute 3 bij leerroute 2-leerlingen in beeld om deze dan de mogelijkheid te bieden om zich te versterken en zelfs met de mogelijkheid om op te stromen naar een hogere leerroute tijdens de onderwijsloopbaan of na het verlaten van de opleiding in de toekomst alsnog op te stromen dankzij de solide basis die is verkregen op het speciaal onderwijs De Startbaan. In ieder geval durven we te stellen dat de leerlingen van De Startbaan aanzienlijk beter zijn voorbereid om te functioneren in de uitstroombestemming in het voortgezet speciaal onderwijs dan vergelijkbare leerlingen van andere scholen of cliënten. Want op De Startbaan “leer je wie je bent en wat bij je past. Natuurlijk geldt dit ook om latente potentieel voor leerroute 4 bij leerroute 3-leerlingen in beeld te krijgen om deze dan de mogelijkheid te bieden om zich te versterken en zelfs met de mogelijkheid om op te stromen naar een hogere leerroute tijdens de onderwijsloopbaan of na het verlaten van de opleiding in de toekomst alsnog op te stromen in het voortgezet speciaal onderwijs dankzij de solide basis die is verkregen op De Startbaan.

Lonkend perspectief De Startbaan speciaal onderwijs in 2030:

Bezoekers zien gevarieerde klassen met visuele ondersteuning, duidelijkheid in dagstructuren en doelgericht werken. Leerlingen in leerroute 2 zijn actief bezig in kleine kringactiviteiten met concrete materialen. In leerroute 3 werken leerlingen afwisselend aan reken- en taalopdrachten en bereiden ze bijvoorbeeld een lunch of maken zij producten in een werkruimte. In leerroute 4 bespreken leerlingen in een weekstart hun leerdoelen en oefenen zij met realistische situaties. Er zijn stageplekken zichtbaar op school en in de omgeving, waar leerlingen vaardigheden oefenen in samenwerking en zelfstandigheid.

¹ Insp. v.h. Onderwijs, Min OCW (2023). Technisch rapport stelselonderzoek. ‘Effect typen onderwijs op leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften’.

Insp. v.h. Onderwijs, Min OCW (2024). Naar het gespecialiseerd onderwijs of niet? Een onderzoek naar schoolprestaties en arbeidsmarktuitkomsten van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften op het grensvlak van regulier en gespecialiseerd onderwijs.

4. Voorbereiding op 2030 – Kernvakken en soft skills

Onze leerlingen groeien op in een wereld waar technologie, samenwerking en communicatie cruciaal zijn. In het so werken we planmatig aan de ontwikkeling van de leerlingen in de kernvakken Nederlands, Rekenen-wiskunde. Verder is er structureel aanbod voor burgerschap, digitale geletterdheid en sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarnaast werken we aan de leergebieden oriëntatie op jezelf en de wereld, kunstzinnige oriëntatie en bewegingsonderwijs. Daarnaast zijn soft skills integraal onderdeel van het curriculum: plannen, reflecteren, samenwerken, emoties reguleren en hulp leren vragen. Deze vaardigheden zijn essentieel voor een succesvolle overgang naar het praktijkonderwijs of het praktijkcollege.

Lonkend perspectief De Startbaan speciaal onderwijs in 2030

In de lokalen zie je leerlingen die in tweetallen overleggen, digitaal ondersteunde taken maken en visuele schema's gebruiken voor taal of rekenen. In een SO-klas hoor je leerlingen praten over 'wat ik vandaag ga oefenen' of 'waar ik trots op ben'. Er zijn rekenhoeken met winkelopstellingen, digitale tools voor taalondersteuning en burgerschapslessen waarin leerlingen discussiëren over nieuws of oefenen met online gedrag. Een bezoeker ervaart dat leren hier betekenisvol, concreet en toekomstgericht is.

5. Onderwijskwaliteit en personeel

De kwaliteit van ons onderwijs valt of staat met de kracht van onze mensen. We investeren in scholing op het gebied van didactisch handelen, digitale didactiek, gedragsbegeleiding, thematisch werken, ouderpartnerschap en onderwijs op maat. Ons team is georganiseerd in professionele leergemeenschappen waarin samen geleerd en ontwikkeld wordt. Observatie, analyse en planmatig handelen vormen de basis van onze kwaliteitszorg. Alle personeelsleden zijn betrokken bij de schoolontwikkeling en nemen verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van leerlingen én van elkaar.

Alle collega's vormen met elkaar een sterk team waarbij wij elkaar uitdagen om het elke dag een beetje beter te doen (continuous improvement/verbetercultuur stichting LEERkracht). Wij zijn aanspreekbaar op ons handelen, hebben ieder onze eigen rol en zijn samen meer dan de som der delen. Wij zien elkaar en elkaars kwaliteiten en zetten deze in ten dienste van de organisatie.

Hiermee tonen we aan dat we invulling geven aan goed werkgeverschap en dat we samenwerken en samen leren (KOERS Stichting Klasse).

Lonkend perspectief De Startbaan speciaal onderwijs in 2030:

In 2030 zie je in teamruimtes overzichtelijke data dashboards, gespreksvormen waarin collega's van elkaar leren en een team dat elkaar aanspreekt op gedrag en kwaliteit. Bezoekers spreken een

leerkracht die enthousiast vertelt over hoe AI wordt gebruikt om adaptieve leertrajecten te ondersteunen, en hoe leerlingen zelf hun doelen bijhouden in digitale leeromgevingen. Het team straalt rust en eigenaarschap uit, en er is voelbare trots op het gezamenlijke werk.

Tijdpad

- 2025-2026: alle medewerkers zijn pedagogisch-didactisch minimaal basisbekwaam op gebied van professionele basisvaardigheden; alle medewerkers zijn in ontwikkeling basisbekwaam te zijn op gebied van digitale vaardigheden.
- 2026-2027: 30% van de leerkrachten is didactisch specialist (aan het worden) op kernvakken Nederlands of Rekenen of Burgerschap of Digitale geletterdheid; $\geq 50\%$ van alle medewerkers zijn basisbekwaam op gebied van digitale vaardigheden de overige .
- 2027-2028: $\geq 50\%$ van de leerkrachten is didactisch specialist (aan het worden) op kernvakken Nederlands of Rekenen of Burgerschap of Digitale geletterdheid; 30% van het (O)OP heeft extra inhoudelijke special needs expertise of is in ontwikkeling; 80% van de medewerkers is digitaal vaardig en ziet toekomstige digitale ontwikkelingen als een challenge en experimenteert ermee.
- 2028-2029 & 2029-2030: 80% van de leerkrachten is didactisch specialist op gebied van professionele basisvaardigheden; ; $\geq 50\%$ van het (O)OP heeft extra inhoudelijke special needs expertise of is in ontwikkeling; 90% van de medewerkers is digitaal vaardig en ziet toekomstige digitale ontwikkelingen als een challenge, werkt en experimenteert ermee.

6. Inhoud van de kernvakken en de eisen die we daaraan stellen

Binnen het speciaal onderwijs van De Startbaan vormen vijf kernvakken het fundament onder ons curriculum: Nederlands, rekenen, burgerschap, digitale geletterdheid en kunst & cultuur. Deze vakken zijn gekozen omdat zij cruciaal zijn voor het dagelijks functioneren, sociale integratie en latere participatie op de arbeidsmarkt of in dagbesteding.

Basisvaardigheden – kernvakken Nederlands, Rekenen, Burgerschap, Digitale geletterdheid

Er wordt effectief opbrengst gericht gewerkt door vakbekwame professionals gebruikmakend van het lesmodel van de expliciete directe instructie. De professionals durven keuzes te maken en te experimenteren in het passende lesaanbod voor de leerlingen. Die keuzes, het eigenaarschap van de professional, is evidence informed en onderbouwen de hoge en positieve verwachtingen die er zijn voor de leerling.

Dit betekent dat leerlingen aan het eind van het schoolloopban in het speciaal onderwijs van De Startbaan de beoogde einduistroomniveaus hebben behaald zoals die zijn vastgesteld in het [landelijk doelgroepenmodel](#). Op het moment van schrijven (maart 2025) zijn de streefniveaus die de leerlingen in een leerroute aan het eind van de schoolloopbaan behaald moeten hebben de volgende:

- Leerroute 2: so-zml niveau ≥ 3
- Leerroute 3: so-zml niveau ≥ 6
- Leerroute 4: so-zml niveau ≥ 9 ($\geq E3-M5$ /basisleerlijnniveau ≥ 4)

Hiermee tonen we aan dat we stevig onderwijs bieden en een stevig fundament hebben om onze ambities waar te maken (KOERS Stichting Klasse).

i) Nederlands

Leerlingen moeten zichzelf begrijpelijk kunnen uitdrukken – mondeling, schriftelijk en digitaal. Daarom ligt de nadruk op mondelinge taalvaardigheid (luisteren, reageren, vragen stellen), woordenschatontwikkeling en het kunnen lezen en begrijpen van eenvoudige teksten. Schriftelijke taal wordt aangeleerd in de context van praktische toepassingen zoals invullen van formulieren, berichtjes typen, plannen maken of informatie opzoeken. In 2030 is communicatie met technologie (zoals voice assistants en chatbots) gebruikelijk. Leerlingen leren daarom ook digitale communicatie herkennen, begrijpen en ermee omgaan.

Eis: leerlingen moeten functionele taalvaardigheden beheersen die hen helpen om zelfstandig keuzes te maken, hulp te vragen, en deel te nemen aan de samenleving. Kortom de leerlingen behalen de beoogde eindniveaus zoals die per leerroute zijn opgesteld.

Tijdpad

- 2025-2026 & 2026-2027: resultaten zijn minimaal op het beoogde niveau (80% t.o.v. 75% norm)
- 2027-2028 t/m 2029-2030: resultaten zijn structureel boven het beoogde niveau (\geq 80% t.o.v. 75% norm)

ii) Rekenen

Het rekenonderwijs is gericht op functioneel rekenen: omgaan met geld, tijd, meten, schatten, verhoudingen begrijpen en patronen herkennen. Er wordt gewerkt met ondersteunende materialen én met digitale tools die helpen visualiseren en automatiseren. In een wereld met digitale kassa's, betaalapps en schema's moeten leerlingen rekenen kunnen toepassen in herkenbare contexten.

Eis: leerlingen kunnen rekenen in dagelijkse situaties, ondersteund door technologie waar nodig, zodat zij zelfstandig kunnen functioneren op school, thuis en later op de werkvloer.

Tijdpad

- 2025-2026 & 2026-2027: resultaten zijn minimaal op het beoogde niveau (80% t.o.v. 75% norm)
- 2027-2028 t/m 2029-2030: resultaten zijn structureel boven het beoogde niveau (\geq 80% t.o.v. 75% norm)

iii) Burgerschap

In burgerschapsonderwijs leren leerlingen omgaan met regels, verschillen, rechten, plichten en zichzelf als onderdeel van een samenleving. Zij leren over democratie, sociale omgang, en oefenen met dilemma's, keuzes maken en samenwerken. Burgerschap op De Startbaan is sterk verbonden met sociaal-emotioneel leren en groepsvorming.

Eis: leerlingen ontwikkelen een realistisch en positief zelfbeeld, leren samenwerken, herkennen emoties en weten hoe ze zich sociaal en maatschappelijk kunnen gedragen.

iii) **Burgerschap & Kunst & Cultuur**

Kunst en cultuur zijn geen bijzaak: zij dragen bij aan identiteitsontwikkeling, expressie, fantasie en empathisch vermogen. Via beeldend werk, muziek, dans, theater en erfgoed leren leerlingen zichzelf uitdrukken, samenwerken en de wereld van anderen begrijpen. Het stimuleert eigenheid, versterkt het zelfvertrouwen en biedt alternatieve manieren om te communiceren. Hiermee is Kunst & Cultuur een middel geworden dat bijdraagt aan de burgerschapsontwikkeling van de leerlingen.

Eis: leerlingen kunnen zichzelf creatief uitdrukken en ervaren het plezier en de betekenis van kunstzinnige vormen, afgestemd op hun mogelijkheden.

Tijdpad

- 2025-2026: resultaten kunnen worden gemeten en zijn te relateren aan de benchmark
- 2026-2027: resultaten zijn conform de benchmark
- 2027-2028 t/m 2029-2030: resultaten zijn op of boven de benchmark

iv) **Digitale geletterdheid**

In een wereld waarin technologie steeds meer bepaalt hoe we werken en leven, is het essentieel dat leerlingen zich hierin kunnen bewegen. Zij leren omgaan met apparaten, informatie zoeken, beoordelen en verwerken, basisvaardigheden in softwaregebruik en veilig online gedrag. Daarnaast besteden we expliciet aandacht aan het herkennen van manipulatie, desinformatie en het begrijpen van algoritmes en kunstmatige intelligentie op een basisniveau.

Eis: leerlingen kunnen veilig, zelfstandig en kritisch gebruik maken van digitale middelen en weten wanneer zij hulp moeten vragen.

Tijdpad

- 2025-2026: resultaten kunnen worden gemeten
- 2026-2027: resultaten kunnen worden gemeten en zijn positief te relateren aan de benchmark
- 2027-2028: resultaten zijn conform de benchmark
- 2028-2029 & 2029-2030: resultaten zijn op of boven de benchmark

Bewegend leren en Cluster 3 leerlingen – een krachtige combinatie

Voor leerlingen met een licht verstandelijke beperking (LVB), zoals de doelgroep in het cluster 3-onderwijs van De Startbaan, is bewegend leren en ervaringsgericht leren meer dan een didactische verrijking – het is een pedagogisch noodzakelijke aanpak. Cluster 3 leerlingen hebben vaker moeite met abstract denken, het vasthouden van aandacht en het toepassen van kennis in verschillende contexten. Juist daarom is een activerende leeromgeving cruciaal. Ervaringsgericht en bewegend leren, het combineren van cognitieve taken met fysieke activiteit, blijkt bewezen effectief in het versterken van de aandacht, het werkgeheugen en de zelfregulatie (de Greeff et al., 2018). Deze executieve functies vormen de cognitieve basis voor leren, en deze zijn bij cluster 3 leerlingen vaak kwetsbaar. Daarnaast zorgt beweging voor een verhoogde doorbloeding van de hersenen en stimuleert het neuroplasticiteit, wat directe voordelen oplevert voor het opnemen en toepassen van leerstof. Door bewegend leren bewust in te zetten, sluit De Startbaan aan bij de specifieke

onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen. Leren wordt betekenisvoller, motiverender en meer passend bij hun leerstijl: actief, ervaringsgericht en praktisch.

Tijdpad

- 2025-2026: voorbereiding (draagvlak ontwikkeling) in jaarplan 2025-2026
- 2026-2027: pilot (lees: experimenten) in jaarplan 2026-2027
- 2027-2028: project (inbedding in leerlijnonderdelen) in jaarplan 2027-2028
- 2028-2029: project (inbedding in leerlijnonderdelen) in jaarplan 2028-2029
- 2029-2030: vast onderdeel didactisch aanbod in alle leerlijnen van het so curriculum

7. Kwaliteitsborging en het inspectiekader

De Startbaan streeft voortdurend naar hoogwaardig onderwijs dat zichtbaar bijdraagt aan de ontwikkeling van iedere leerling. Daarbij hanteren wij het inspectiekader van de Onderwijsinspectie als kwaliteitsleidraad. Alle onderwijsonderdelen worden getoetst aan de basiskwaliteitseisen zoals die zijn vastgesteld in het toezichtkader. Ons onderwijs voldoet aan deze eisen en doorstaat daarmee altijd de kwaliteitstoets van de inspectie.

Leerlingen op De Startbaan behalen opbrengsten die passen bij hun leerroute. We werken doelgericht en opbrengstgericht, met gebruik van doordachte lesmodellen, ontwikkelingsperspectieven en cyclisch leerlingvolgsysteem. Het lesaanbod is beargumenteerd passend: dat wil zeggen dat er sprake is van maatwerk binnen het landelijke doelgroepenmodel. We zorgen ervoor dat ieder kind zich binnen zijn of haar mogelijkheden maximaal ontwikkelt, waarbij de uitstroomprofielen helder zijn en afgestemd op vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding.

Dit betekent dat leerlingen aan het eind van het schoolloopban in het speciaal onderwijs van De Startbaan de beoogde einduistroomniveaus hebben behaald zoals die zijn vastgesteld in het [landelijk doelgroepenmodel](#). Op het moment van schrijven (maart 2025) zijn de streefniveaus die de leerlingen in een leerroute aan het eind van de schoolloopbaan behaald moeten hebben de volgende:

- Leerroute 2: so-zml niveau ≥ 3
- Leerroute 3: so-zml niveau ≥ 6
- Leerroute 4: so-zml niveau ≥ 9 ($\geq E3-M5$ /basisleerlijnniveau ≥ 4)

➤ **Behaald uitstroomniveau op school in overeenstemming met opp**

Alle leerlingen stromen minimaal uit op het niveau dat was vastgesteld in het opp. Afwijkingen (onder of boven) t.o.v. het vastgestelde niveau in het opp vallen binnen de range die acceptabel is volgens de onderwijsinspectie en de afwijkingen zijn verklaarbaar.

➤ **Beoogd einduitstroomniveau vs behaald einduitstroomniveau**

De onderwijsinspectie hanteert een 75%-norm voor de behaalde/gerealiseerde uitstroom t.o.v. de beoogde uitstroom. De Startbaan speciaal onderwijs hanteert als ambitieniveau als ambitieniveau 80-85% overall en specifiek voor de kernvakken Nederlands 85%, Rekenen 80%, Leren leren 85% en burgerschap 85%.

Het verschil tussen het beoogde einduitstroomniveau t.o.v. het behaald einduitstroomniveau valt binnen de range die acceptabel is volgens de onderwijsinspectie en de afwijkingen zijn verklaarbaar.

➤ **Bestendiging van de so uitstroom**

- 1 jaar na uitstroom zit 95-100% van de leerlingen nog op de plaats/niveau van uitstroom.
- 2 jaar na uitstroom zit 90-95% van de leerlingen nog op de plaats/niveau van uitstroom.

Het behaalde uitstroomniveau bepaald het onderbouwrendement van het voortgezet speciaal onderwijs.

In het schooljaar 2025–2026 en de daaropvolgende schooljaren zullen de onderdelen van dit schoolplan verder worden uitgewerkt in concrete plannen per leerroute, leergebied en bouw. Het inspectiekader wordt hierbij structureel gebruikt als referentiekader voor de evaluatie en doorontwikkeling van beleid en praktijk. Hiermee borgen we niet alleen de basiskwaliteit, maar leggen we ook de basis voor continue verbetering en transparantie richting leerlingen, ouders, team en externe partners.

Lonkend perspectief De Startbaan speciaal onderwijs in 2030?

In 2030 is kwaliteitszorg geïntegreerd in het dagelijks werk. Leerlingen weten aan welke doelen zij werken. Teams reflecteren op de resultaten, collega's wisselen lessen uit en betrekken ook ouders bij het evalueren van voortgang. De inspectie ervaart De Startbaan als een transparante en professionele organisatie met sterke ambities én uitvoering.

Leerlingen op De Startbaan behalen opbrengsten die passen bij hun leerroute. We werken doelgericht en opbrengstgericht, met gebruik van doordachte lesmodellen, ontwikkelingsperspectieven en cyclisch leerlingvolgsysteem. Het lesaanbod is beargumenteerd passend: dat wil zeggen dat er sprake is van maatwerk binnen het landelijke doelgroepenmodel. We zorgen ervoor dat ieder kind zich binnen zijn of haar mogelijkheden maximaal ontwikkelt, waarbij de uitstroomprofielen helder zijn en afgestemd op vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding.

8. Samenwerking SBO Het Avontuur – Gespecialiseerd Onderwijs Klasse

De Startbaan werkt intensief samen met SBO Het Avontuur aan de ontwikkeling van gespecialiseerd onderwijs binnen Stichting Klasse. Deze samenwerking heeft tot doel om voor leerlingen met een onderwijs- en ondersteuningsvraag op leerroute 4 een krachtiger en flexibeler traject mogelijk te maken. Binnen Het Avontuur wordt leerroute 4 aangeboden met het oog op doorstroom naar regulier praktijkonderwijs, terwijl De Startbaan leerroute 4 aanbiedt voor leerlingen die baat hebben bij een kleinschalige, gespecialiseerde setting. Door deze samenwerking ontstaat er een robuust netwerk van gespecialiseerd onderwijs dat optimaal aansluit op de behoeften van de leerlingen en de mogelijkheden in de regio.

De samenwerking behelst meer dan alleen een overdrachtsstructuur. Er is sprake van gezamenlijke curriculumontwikkeling, afstemming in pedagogisch-didactisch handelen, onderlinge observaties, gedeelde expertise en gezamenlijke inzet van personele en inhoudelijke middelen. Door dit partnerschap ontstaat er toekomstbestendig onderwijs dat recht doet aan de verschillende uitstroomprofielen van leerlingen binnen leerroute 4.

Lonkend perspectief De Startbaan onderdeel van gespecialiseerd onderwijs Stichting Klasse in 2030:

Een bezoeker in 2030 ervaart dat SBO Het Avontuur en SO De Startbaan deel uitmaken van één inhoudelijk geheel. Er zijn gedeelde onderwijsconcepten, herkenbare aanpakken in klassen en gezamenlijke leerlijnen. Leerlingen bewegen tussen beide scholen wanneer hun ontwikkeling daar om vraagt, zonder dat dit voelt als een overstap maar als een logische stap binnen hun persoonlijke route. Teamleden van beide scholen nemen deel aan gezamenlijke scholing en overlegstructuren. Ouders krijgen duidelijkheid, continuïteit en vertrouwen omdat er één afgestemd verhaal wordt verteld en gedragen. Stichting Klasse maakt met deze samenwerking haar ambitie voor gespecialiseerd onderwijs concreet en zichtbaar.

9. Conclusie: Ambities Speciaal Onderwijs richting 2030

In dit schoolplan is uiteengezet hoe De Startbaan haar opdracht in het speciaal onderwijs de komende vijf jaar vormgeeft. Het plan is tot stand gekomen met waardevolle inbreng van leerlingen, ouders en medewerkers. Leerlingen vroegen om onderwijs waarin zij zich gezien voelen, hun talenten mogen ontwikkelen en leren op een manier die bij hen past. Ouders benadrukten het belang van veiligheid, structuur, betekenisvol leren én een duidelijke voorbereiding op het vervolgonderwijs. Personeel vroeg om ruimte voor professionele ontwikkeling, duidelijke koers en gedeeld eigenaarschap in het bouwen aan duurzaam onderwijs.

Op basis van deze input en in nauwe samenhang met de strategische koers van Stichting Klasse, formuleert De Startbaan de volgende concrete ambities voor 2030:

- Leerlingen in alle leerroutes ontwikkelen zich aantoonbaar binnen hun mogelijkheden op cognitief, sociaal en praktisch gebied.
- De doorgaande lijn naar het VSO en praktijkonderwijs is volledig verankerd en zichtbaar in leerlijnen, lesaanbod en gezamenlijke leerdoelen.

- Het onderwijsteam werkt in professionele leergemeenschappen en toont eigenaarschap over onderwijskwaliteit en pedagogisch klimaat.
- De kernvakken zijn betekenisvol en functioneel uitgewerkt, afgestemd op de leefwereld en toekomst van de leerling (2030–2035).
- Soft skills zijn geïntegreerd in het onderwijsaanbod: leerlingen kunnen reflecteren, samenwerken, communiceren en keuzes maken.
- De samenwerking met SBO Het Avontuur is structureel, transparant en levert zichtbare meerwaarde voor leerlingen in leerroute 4.
- Het inspectiekader is integraal onderdeel van de kwaliteitscyclus en het onderwijs voldoet aantoonbaar aan de eisen van basiskwaliteit.

Het onderwijs draagt actief bij aan de realisatie van de vijf koerslijnen van Stichting Klasse: openbaar onderwijs, sterk onderwijs, goed werkgeverschap, samenwerken en leren, en stevig fundament.

Met deze ambities kiest De Startbaan bewust voor een toekomstgerichte koers waarin onderwijs betekenisvol, verbindend en krachtgericht is. Niet alleen omdat het moet – maar omdat onze leerlingen het verdienen. We bouwen aan een school waar ieder kind mag zijn wie hij is, leert op zijn manier, en groeit naar zijn eigen toekomst.

10. Input van betrokkenen en aansluiting bij Stichting Klasse

Bij het opstellen van dit schoolplan is bewust gekozen voor een proces waarbij ouders, leerlingen, medewerkers en externe partners inhoudelijk betrokken zijn geweest. In diverse sessies, gesprekken en feedbackrondes is waardevolle input verzameld die de basis vormt voor dit plan.

Wat vonden ouders belangrijk?

- Een veilige en voorspelbare schoolomgeving waar hun kind zich gezien en begrepen voelt.
- Onderwijs dat zich richt op zelfstandigheid, sociale vaardigheden en een reëel toekomstperspectief.
- Actieve samenwerking tussen school en thuis, met transparante communicatie en gezamenlijke doelen.

Wat vonden leerlingen belangrijk?

- Dat ze mogen leren op hun eigen manier en in hun eigen tempo.
- Dat ze kunnen samenwerken en geholpen worden om keuzes te maken.
- Dat het lesmateriaal duidelijk is, afwisselend en aansluit bij de praktijk.

Wat vonden medewerkers belangrijk?

- Een duidelijke koers waarin zij zich professioneel kunnen ontwikkelen en bijdragen aan kwaliteit.
- Ruimte voor samenwerking, gedeeld eigenaarschap en reflectie binnen professionele leergemeenschappen.
- Inbedding van sociaal-emotioneel leren en soft skills als volwaardig onderdeel van het curriculum.

Wat gaven externe partners aan?

- De noodzaak van duidelijke leerlijnen richting praktijkonderwijs, arbeidsmatige dagbesteding en vervolgzorg.
- Het belang van digitale vaardigheden, burgerschap en arbeidsattitude als voorbereiding op de toekomst.
- Afspraken over afstemming, overdracht en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van het kind.
- Aansluiting bij de strategische koers van Stichting Klasse

De ambities en keuzes in dit schoolplan sluiten direct aan op de vijf koerslijnen van Stichting Klasse:

- Openbaar onderwijs: De Startbaan is een oefenplaats voor het leven – inclusief, divers en verbindend.
- Sterk onderwijs: We werken opbrengstgericht, met een sterk aanbod in kernvakken en soft skills.
- Goed werkgeverschap: We investeren in professionele ontwikkeling en werken in lerende teams.
- Samen leren en werken: Leerlingen, ouders en professionals trekken samen op in leer- en ontwikkeltrajecten.
- Stevig fundament: Heldere doelen, een sterke kwaliteitscyclus en samenwerking in de regio vormen de basis.

Schoolplan Deel **B**

2025-2030

De Startbaan speciaal onderwijs

1. INLEIDING

Voor u ligt deel B van het schoolplan van De Startbaan speciaal onderwijs voor de periode 2025–2030. Deel B beschrijft de overige wettelijk verplichte onderdelen van het schoolplan.

Functie van het schoolplan

Het schoolplan in zijn geheel heeft als functie om:

- De richtinggevende basis te zijn voor schoolontwikkeling;
- Het uitgangspunt te zijn voor het onderwijskundig beleid per jaar (jaarplan);
- Het verantwoordingsdocument te zijn in zowel horizontale (bestuur, onderwijsinspectie) als verticale (team, ouders, MR) zin.

Procedure voor het opstellen en wijzigen van het schoolplan

Dit schoolplan is tot stand gekomen met de inbreng van teamleden, ouders, leerlingen en de medezeggenschapsraad (MR). Hun inbreng was van groot belang bij de vaststelling van de missie en visie van onze school en het tot stand komen van onze ambities en doelen.

Een belangrijk uitgangspunt hierbij is de strategische KOERS 2025-2030, waarin het college van bestuur de richting van Klasse voor de komende vijf jaar heeft vastgelegd. Met dit schoolplan is ingestemd door de medezeggenschapsraad en het is formeel vastgesteld door het bevoegd gezag.

Voortgang en evaluatie van het plan

Jaarlijks wordt het schoolplan geëvalueerd en waar nodig worden doelen bijgesteld. Deze evaluatie en de bijstelling van doelen vinden hun beslag in het jaarplan van de school. De evaluaties van de jaarplannen fungeren daarmee als tussenevaluaties van het schoolplan. De evaluaties van de jaarplannen gezamenlijk, samen met de eindevaluatie van het schoolplan 2020–2024 vormen op hun beurt, in combinatie met het strategisch beleidsplan van Klasse 2025-2030 de input voor het nieuwe schoolplan 2025–2030.

De jaarplannen zijn opgebouwd volgens de pijlers van de strategische KOERS van Klasse:

- Wij zijn openbaar
- Wij bieden sterk onderwijs
- Wij zijn een goede werkgever
- Wij werken en leren samen

2. DE SCHOOL

Beschrijving van de school

De Startbaan speciaal onderwijs en De Startbaan praktijkcollege is de school voor openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs van Stichting Klasse in de Goudse regio. De Startbaan biedt onderwijs aan kinderen van vier tot achttien jaar met een verstandelijke beperking en aan kinderen met een meervoudige beperking. Dit deel van het schoolplan gaat over het speciaal onderwijs, dus de kinderen van vier tot 12 jaar oud.

Het onderwijs aan De Startbaan speciaal onderwijs richt zich op ontwikkeling op de kernvakken Nederlands, Rekenen, Sociaal-Emotionele Ontwikkeling en Leren leren. We proberen zoveel mogelijk ontwikkeling op deze kernvakken te realiseren. Daarnaast vinden we bewegingsonderwijs en Kunst & Cultuur erg belangrijk. We werken vanuit onze visie op onderwijs waarin we stellen **"hier leer je wie je bent en wat bij je past"**.

Leerlingen- en ouderpopulatie

De Startbaan vervult een regionale functie voor leerlingen die zijn aangewezen op het (voortgezet) speciaal onderwijs. Onze leerlingen en ouders komen hoofdzakelijk uit de regio die het Samenwerkingsverband PO Midden Holland en het Samenwerkingsverband VO-VSO Midden Holland & Rijnstreek beslaat. Geografisch betekent dit dat de leerlingen hoofdzakelijk komen uit de gemeenten Gouda, Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard, Zuidplas en Waddinxveen. De leerling- en ouderpopulatie kent een gemêleerde samenstelling.

Omgeving en maatschappelijke ontwikkelingen

Het openbaar primair onderwijs staat midden in de samenleving. Een samenleving die voortdurend in beweging en aan verandering onderhevig is. De laatste jaren komen de ontwikkelingen in een stroomversnelling: continue verandering is een manier van leven geworden. De wereld wordt steeds kleiner: globalisering en internationalisering zijn een feit.

De leerlingen in het primair onderwijs zijn de burgers van straks. Scholen leiden leerlingen op voor een maatschappij waarvan we nu nog niet weten hoe deze eruit zien. Om kinderen voor te bereiden op een leven in een snel veranderende en internationale omgeving reikt het onderwijs aan hen de tools om zelfstandige burgers te worden die kunnen reflecteren op hun eigen handelen.

Een openbare school is de maatschappij in het klein: kinderen en leerkrachten met verschillende culturele, levensbeschouwelijke en economische achtergronden ontmoeten elkaar en leren van elkaar. In onze scholen staan gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting centraal.

3. HET ONDERWIJS

Inleiding

De Startbaan is een school voor speciaal onderwijs voor leerlingen tussen de 4 en 12 jaar. De kinderen zijn door een verstandelijke beperking zeer moeilijk lerend. De Startbaan is een cluster 3 school. De kinderen kunnen het reguliere onderwijs niet volgen. Het IQ van de kinderen is onder de 55 of tussen de 55 en 70 met aanvullende problematieken (gediagnosticeerd). Bijvoorbeeld: een aantoonbare sociaal emotionele ontwikkelingsachterstand, een gediagnosticeerde stoornis e/o syndroom waardoor er een beperking in het verwerken van informatie is.

Onderwijstijd

Onze school hanteert het volgende lesrooster:

Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag: 8.30 uur tot 14.45 uur

Woensdag: 8.30 uur tot 12.15 uur

Aanbod

De Startbaan biedt de volgende vakken aan:

- Nederlandse Taal
- Rekenen
- Burgerschap
- Sociale vaardigheden en weerbaarheidsontwikkeling
- Expressie
- Lichamelijke opvoeding

Burgerschapsonderwijs

Ons burgerschapsonderwijs krijgt vorm vanuit de wet 'verduidelijking burgerschapsopdracht'. De samenleving verandert doorlopend en het thema burgerschap staat hoog op de maatschappelijke agenda. In 2024 zijn de conceptkerndoelen burgerschap opgeleverd door het SLO. Deze conceptdoelen worden op het moment van schrijven van dit schoolplan beproefd in de praktijk. Het is de verwachting dat de conceptdoelen halverwege 2025 definitief worden. Wij volgen dit proces en zullen ons burgerschapsonderwijs in de toekomst verder vormgeven vanuit de definitieve kerndoelen zodra deze volgens de wet zijn ingevoerd.

Ons onderwijs:

- gaat er van uit dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving;
- is gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie;
- is erop gericht dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

Het burgerschapsonderwijs geven wij vorm door de leerlingen in ieder profiel op zijn/haar niveau samenwerkend te laten leren en te presteren volgens democratische principes waarbij rekening gehouden wordt met de aanwezige diversiteit. Vanuit de klas zal de context worden verruimd naar de school (leerlingenraad) en samenleving waarin de leerlingen vooral meedoen en op locatie (bijv. leerwerkplek) leren wat het is om burger te zijn in Nederland en hoe je dat doet (door o.a. gebruikmaken van kunstdisciplines). Leren door te ervaren en te doen.

Burgerschapsvaardigheden worden geïntegreerd aangeboden in alle vakken en schoolactiviteiten waarbij de nadruk ligt op ervaringsgericht leren. De kennis komt voort uit het handelen en de herhaling van gewenst gedrag, waarbij de werknemersvaardigheden/leerlingvaardigheden steeds terugkomen in het lesaanbod.

Het doel is om leerlingen voor te bereiden op hun rol in de maatschappij, passend bij hun ondersteuningsbehoefte en ontwikkelingsniveau. Omdat de leerlingen in het cluster 3/zml onderwijs weinig baat hebben bij een standaard aanbod uit bestaande methoden (die vooral cognitief/theoretisch zijn), moet de onderwijsprofessional op De Startbaan een beredeneerd aanbod creëren om de doelen te behalen. Dit aanbod is veelal vanuit praktisch handelend niveau naar theorie die vervolgens steeds weer toepasbaar moet zijn in diverse praktijksituaties.

Digitale geletterdheid

In onze digitale samenleving waarin technologie en media een belangrijke plaats hebben, is het niet alleen nodig om geletterd te zijn, maar ook om digitaal geletterd te zijn. Pas dan kun je als actieve, verantwoordelijke en zelfstandige deelnemer hierin functioneren. Het is daarom gewenst dat kinderen kennis krijgen van digitale technologie en dat ze vaardigheden ontwikkelen in het omgaan hiermee.

In 2024 zijn de conceptkerndoelen digitale geletterdheid opgeleverd door het SLO. Deze conceptdoelen worden op het moment van schrijven van dit schoolplan beproefd in de praktijk. Het is de verwachting dat de conceptdoelen halverwege 2025 definitief worden. Wij volgen dit proces en zullen ons onderwijs in digitale geletterdheid in de toekomst verder vormgeven vanuit de definitieve kerndoelen zodra deze volgens de wet zijn ingevoerd.

In afwachting op de definitieve doelen zijn we gestart met het ontwikkelen van een schoolvisie op digitale geletterdheid, het inventariseren van ons huidige aanbod digitale geletterdheid en gaan we onszelf scholen. Voor een goede vertaalslag van kerndoelen naar onderwijsactiviteiten, didactiek en toetsing is de rol van leerkrachten en schoolleiding immers cruciaal.

Opbrengstgericht Passend Onderwijs

In onze school bieden we opbrengstgericht passend onderwijs. We baseren ons hierbij op de denken en werkwijzen die zijn beschreven door Gijzen, Bijl, Essers en Van Hasselt (2020). De toetssteen van het gedachtegoed is dat het onderwijs voor een leerkracht behapbaar moet zijn. Hieruit zijn zes uitgangspunten te destilleren:

1. De kern van ons onderwijs wordt gevormd door de gedachte dat elke leerling uniek is, maar dat betekent niet dat elke leerling ook een eigen leerprogramma krijgt. We groeperen leerlingen op basis van overeenkomstige kenmerken en behoeften. Dat doen we om twee redenen: enerzijds is leren een sociaal proces, anderzijds weten we dat té geïndividualiseerd onderwijs een negatieve invloed heeft op de leer- en sociale opbrengsten.
2. We redeneren vanuit het einde terug naar het begin. Dit wil zeggen dat we voor onze schoolpopulatie hebben bepaald wat we daarmee willen bereiken. Het eindpunt is dan ook het startpunt voor de inrichting van ons onderwijsprogramma. Dit denken geldt ook op groepsniveau: we kijken eerst naar wat we willen bereiken en bepalen dan de passende aanpak om dat te gaan bereiken.
3. De doelen vanuit de CED-leerlijnen zijn het ankerpunt van de inrichting van ons cognitieve onderwijsprogramma-aanbod. Dat is dan ook de kern van ons onderwijscontinuüm. We noemen dit zo omdat het bestaat uit tenminste drie samengestelde onderwijsniveaus in sublesgroepen. Via het lesmodel van De Startbaan komt het aanbod tegemoet aan de kenmerken en onderwijsbehoeften van het merendeel van de leerlingen in de school.
4. We werken zoveel mogelijk vanuit het model van convergente differentiatie. Dit betekent dat we per profiel groepen leerlingen samenvoegen die telkens aan één set doelen werken. Deze set doelen is gerelateerd aan de streefdoelplanning die in het landelijk doelgroepenmodel is opgenomen. Om die te bereiken is er variatie in de aanpak. Convergente differentiatie biedt de meeste kansen op hoge opbrengsten, juist voor zwakke leerlingen. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om de groep als totaliteit aan te spreken, zodat leerlingen ook van elkaar kunnen leren, sociaal en inhoudelijk. Alleen als het echt niet anders kan, gaan we over op divergente differentiatie: leerlingen werken aan verschillende doelen.
5. We redeneren van de school naar de groep naar de leerling. Het onderwijscontinuüm is passend voor onze schoolbevolking. Daarna passen we het onderwijscontinuüm nog verder aan op de groep. En tenslotte kijken we naar de leerling: moeten we het onderwijs voor hem/haar nog verder aanpassen? Dit uitgangspunt betekent ook dat we telkens uitgaan van de grootste onderwijskundige gehelen. Zijn er leerlingen met dezelfde onvoldoende responsen, dan pakken we dit op groepsniveau op. Zijn er groepen met dezelfde onvoldoende responsen, dan pakken we dit op schoolniveau op.
6. Daarnaast gaan we uit van het principe van respons op instructie. Dit doen we op drie niveaus: school, groep en leerling. De respons bestaat uit drie delen: vaardigheidsgroei, leerstofbeheersing en gedijen. Is de respons van de schoolpopulatie, de groep of de leerling voldoende, dan gaan we door met wat we deden. We hebben dan aan de onderwijsbehoeften voldaan. Is de respons onvoldoende dan gaan we op onderzoek uit. We gaan na of we het onderwijs aan de schoolpopulatie, de groep of de individuele leerling moeten aanpassen.

De kern van het onderwijs is de basisaanpak, die in principe aan alle leerlingen in een bepaald profiel wordt aangeboden. Deze basisaanpak is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de profielpopulatie. Onze ambitie is te stellen dat voor een deel van de leerlingen dit te weinig is. Voor hen streven we hogere doelen na, deze leerlingen ontvangen een verrijkte aanpak. Voor een deel van de leerlingen is dit te weinig. Voor hen streven we hogere doelen na. Deze leerlingen ontvangen een verrijkte aanpak.

Het aanbod en de aanpak per profiel zijn terug te vinden in onze onderwijsplannen en door vertaald in onze handelingsplannen, waarin de doorlopende leerlijn van de school per vak is beschreven.

In deze onderwijsplannen en handelingsplannen is opgenomen welke (cruciale) leerdoelen (kerndoelen) er in dat schooljaar worden aangeboden. Het aanbod van de school is dekkend voor de kerndoelen.

Extra ondersteuning

Wanneer de onderwijsaanpak, zoals hierboven beschreven, niet passend is bij de behoeften van een leerling, spreken we van een leerling met specifieke onderwijsbehoeften. We signaleren deze leerlingen aan de hand van drie criteria:

1. er is sprake van onvoldoende vaardigheidsgroei
2. er is sprake van een hiaat in de leerstofbeheersing
3. er is sprake van een situatie van 'niet gedijen'

Over een leerling die aan een van deze criteria voldoet, verzamelen we handelingsgerichte gegevens, bepalen we welk doel we willen nastreven en wat zijn onderwijsbehoeften zijn. Op grond hiervan nemen we een individuele maatregel. Als er veel gelijksoortige individuele maatregelen nodig zijn, dan pakken we dit groepsgewijs aan.

De ondersteuning die de school kan bieden is beschreven in het schoolondersteuningsprofiel (SOP), dat terug is te vinden in de schoolgids van de school en op de website van het samenwerkingsverband.

Zicht op ontwikkeling

De school volgt de leerlingen met behulp van verschillende instrumenten.

Op dagelijkse basis worden de leerlingen uiteraard gevolgd aan de hand van observaties van de leerkracht. Voor de hogere profiel 4 leerlingen is ook Snappet (een digitaal leermiddel) een manier om dagelijks inzicht te hebben in de ontwikkeling van de leerlingen op verschillende vakgebieden. Daarnaast worden, indien van toepassing, methodetoetsen afgenomen en elk half jaar worden

Cito zml-toetsen afgenomen om de vaardigheid op verschillende vakgebieden te toetsen. Wij zetten Compasser als volgsysteem in om de ontwikkeling van onze leerlingen te volgen.

Aan de hand van al deze gegevens maken de leerkrachten, ondersteund door de intern begeleider een analyse en maken zij keuzes voor het te geven onderwijs.

Warme overdracht

Om de leerlingen vanaf hun komst op school zo passend mogelijk onderwijs te geven vindt er een warme overdracht plaats vanuit de peuterspeelzaal, het kinderdagverblijf of school van herkomst. Ook met het voortgezet speciaal onderwijs, vervolgonderwijs of uitstroom naar dagbesteding of arbeid vindt een warme overdracht plaats.

Schoolbespreking

Twee keer per schooljaar meten we of de leeropbrengsten van alle leerlingen in de school op het juiste niveau liggen en of ons aanbod nog voldoet voor de schoolpopulatie. Dat doen we tijdens een schoolbespreking waarin de (tussen)resultaten worden afgezet tegen de streefdoelen die behaald moeten zijn zoals ze zijn opgesteld in het doelgroepenmodel. Indien nodig nemen we maatregelen die alle groepen in de hele school aangaan.

Groepsbespreking

Per schooljaar meten we twee keer of de leeropbrengsten in elke groep in lijn liggen met de ambitie schoolstandaarden. Deze vergelijking zegt ons of we maatregelen moeten nemen ten aanzien van de hele groep; om het onderwijs dus meer passend te maken. Er zijn drie mogelijkheden:

1. de groepsstandaarden liggen onder de ambitieschoolstandaarden; er worden maatregelen genomen om de leeropbrengsten in de groep verder te verhogen;
2. de groepsstandaarden liggen vrijwel gelijk met de ambitieschoolstandaarden; er wordt gekeken of de leeropbrengsten nog verder omhoog kunnen, maar in principe zijn we tevreden en gaan we door met wat we deden;
3. de groepsstandaarden liggen hoger dan de ambitieschoolstandaarden; we gaan na of we het onderwijs in deze groep moeten gaan verzwaren/verrijken.

Overeenkomstig de ambitie van alle scholen van Stichting Klasse om alle leerlingen op het te verwachte referentieniveau te laten uitstromen, geldt voor de leerlingen van De Startbaan in profiel 4 (en 5) dat ze minimaal referentieniveau 1F op de deelvaardigheden Spreken en Luisteren scoren en op weg zijn naar 1F voor de deelvaardigheden Lezen en Schrijven en Rekenen te behalen.

4. VEILIGHEID

Veiligheid

Op bestuursniveau wordt een groot deel van het veiligheidsbeleid vormgegeven.

Alle scholen werken sinds 2025 met Arbomeester. Jaarlijks wordt een risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) gehouden en worden daaruit volgende acties gepland. Het systeem ondersteunt de scholen om cyclisch te werken.

Elke school heeft een preventiemedewerker en er worden voldoende bedrijfshulpverleners opgeleid. Deze BHV-ers worden volgens de wettelijke eisen bijgeschoold.

Op school wordt een incidentenregistratie bijgehouden. Dit gebeurt volgens een afgestemd format in het systeem Parnassys.

Pedagogische kwaliteit

De Startbaan werkt vanuit het besef dat het welbevinden en de betrokkenheid van de leerling positief moet zijn (hiervoor gebruiken we het instrument Zien!) om tot de gewenste didactische resultaten te komen. Ons didactisch lesmodel is gestoeld op het EDI-model. Wij gebruiken samenwerkende vormen om via ervaringsgericht onderwijs tot de gewenste resultaten te komen. Onze leerlingen leren door te doen en hebben moeite om de transfer te maken van het geschreven woord naar de cognitieve verwerking en handeling. Onze leeromgeving is hierop ingesteld waardoor er veel concreet en praktisch/fysiek materiaal aanwezig is in de lessetting. Om tot een beredeneerd en toekomstgericht lesaanbod te komen, maken we naast concrete materialen ook gebruik van digitale leermiddelen. Voor onze oudere leerlingen (vso) geldt dat we ook veel op locatie leren (leerwerkplek en individuele stages).

Jaarlijks meten wij de veiligheidsbeleving onder onze leerlingen. Hiervoor gebruiken wij Zien! en het Qschool (v)so-instrument van B&T. De uitkomsten van deze meting worden geanalyseerd en waar nodig worden op school of in groepen interventies gedaan. Tevens is er op school een coördinator van het anti-pest beleid en aanspreekpunt in het kader van pesten aanwezig. Deze coördinator is terug te vinden in de schoolgids, op de website en op affiches in de school.

5. KWALITEITSZORG

De inrichting van de kwaliteitszorg

Het schoolplan dat voor u ligt (met als onderliggend document de strategische Koers 2025-2030) is voor vijf jaar de basis voor het schoolbeleid. Uit dit schoolplan vloeien vijf jaarplannen. De opbouw van deze jaarplannen is cyclisch. Op 1 augustus start het jaarplan. In februari en juni worden door de directeur rapportages opgesteld waarin de doelen in het jaarplan geëvalueerd worden. In februari geschiedt dit aan de hand van een vast format: de scholenmonitor. De scholenmonitor vormt de leidraad voor de analyse van de school. De scholenmonitor dient als input voor een gesprek met het voltallig college van bestuur en wordt voorafgaand het gesprek aangeleverd aan het college van bestuur. Het college van bestuur bereidt de gesprekken voor en bepaalt de punten voor gesprek. De evaluatie in juni vormt de input voor het nieuwe jaarplan dat in juli met het CvB besproken wordt.

De planmatige cyclus en de scholenmonitor stellen, behalve de schooldirecteuren, ook het college van bestuur in staat de voortgang op de scholen te volgen en de inspectie van het onderwijs van een onderbouwde analyse te voorzien.

Daarnaast dienen de rapportages als input voor een halfjaarlijks dashboard met betrekking tot de ontwikkeling van de scholen voor (de onderwijscommissie van) de raad van toezicht.

Op De Startbaan ziet de CvB (Commissie van Begeleiding) toe of de leerlingen zich ontwikkelen overeenkomstig de verwachtingen en streefdoelen van het ontwikkelingsperspectiefplan dat iedere leerling heeft. Het orgaan Dir-Ib-Staco (directie, ib'ers, stage coördinator) is verantwoordelijk voor toezicht, uitvoering en handhaving van de kwaliteitszorg op school. De kwaliteitspiramide en kwaliteitskalender zijn leidend en bieden structuur voor dit proces.

In groepsbesprekingen en interventies bespreken de leerkrachten met elkaar en ib'ers de resultaten van hun leerlingen. Lesbezoeken vinden middels een vaste kijkwijzer zowel aangekondigd als onaangekondigd plaats. Op (twee)wekelijkse basis vindt er overleg plaats in het zorgteamoverleg, hier wordt stand van zaken besproken betreffende leerlingen die volgens onze kwaliteitspiramide meer nodig hebben dan het basisniveau. Per jaar worden 2x de resultaten op school-, groeps- en leerlingniveau geanalyseerd en besproken (januari en juli). Uit de analyses volgt mogelijk een interventie-/ verbeterplan bij achterlopende opbrengsten op individueel en/of groepsniveau. Dit verbeterplan wordt ingediend bij de CvB. De CvB monitort hiermee de schoolopbrengsten en de ontwikkeling van de individuele leerlingen.

6. ORGANISATIE

Klasse heeft niet gekozen voor integraal management: het financieel beleid, evenals huisvesting en onderhoud en een groot deel van het personeelsbeleid worden door het bestuurskantoor gefaciliteerd. Er vallen zeventien scholen onder Klasse.

Personeel

Een leven lang leren is belangrijker dan ooit om plezier in je werk te houden. We werken bij Klasse iedere dag aan deze lerende houding, zowel van de leerlingen als die van ons zelf. De manier van leren is voor iedereen verschillend. Klasse ondersteunt en stimuleert iedereen in zijn ontwikkeling. Hoe we dat doen is vastgelegd in ons ontwikkelingsgericht personeelsbeleid. In dit beleid is ook een profielschets van de leerkracht van Klasse opgenomen. Dit profiel beschrijft verschillende competenties op pedagogisch en didactisch vlak, maar ook de competenties samenwerken binnen het team en samenwerken met de omgeving maken hier onderdeel van uit. Er is een ruim budget beschikbaar voor scholing. Voor startende leerkrachten is een traject ontwikkeld om de leerkrachten te begeleiden bij hun ontwikkeling van startbekwame naar vakvolwassen leerkracht. Tijdens dit traject worden verschillende bijeenkomsten vormgegeven en is er ruimte voor intervisie met de startende leerkrachten van alle scholen van Klasse.

Hoe gaat de school om met sponsorgelden?

Stichting Klasse heeft het standpunt dat de scholen onafhankelijk moet blijven in de keuzes die ze maken op school. Daarom vinden we dat we niet afhankelijk mogen zijn van geld buiten de normale budgets om. Dit houdt in dat zowel de inhoud van de 'vaste' lessen, als de continuïteit nimmer kunnen worden bekostigd uit gelden ontvangen uit sponsoring en dergelijke. Wanneer er sprake is van sponsoring (bijvoorbeeld bij een inzamelactie, sponsorloop en andere materiële bijdragen) wordt vooraf het doel van de gelden of materialen besproken. Het doel is altijd ten gunste van het (verrijken van het) onderwijs en waar de leerlingen voordeel van hebben; of het is voor een organisatie die een 'goed doel' vertegenwoordigt.

De school houdt zich aan de gedragsregels die zijn vastgelegd in het sponsorconvenant voor basisscholen en middelbare scholen. Het uitgangspunt is dat de sponsoring niet schadelijk mag zijn voor (de ontwikkeling en leefstijl) van de kinderen en er mogen geen namen of logo's van de sponsor gebruikt worden in digitaal of analoog lesmateriaal. Een sponsorovereenkomst moet altijd de instemming hebben van de medezeggenschapsraad.

BIJLAGE 1: Instemming met het schoolplan

Instemming MR met het schoolplan

School : De Startbaan speciaal onderwijs
Brin : 19XZ
Adres : Clematislaan 2
Postcode/plaats : 2803AG Gouda

VERKLARING

De medezeggenschapsraad van bovengenoemde school heeft het van 1 augustus 2025 tot 1 augustus 2030 geldende schoolplan van deze school vastgesteld.

Namens de medezeggenschapsraad,
[naam],

Voorzitter medezeggenschapsraad

(plaats)

(datum)

(handtekening)

BIJLAGE 2: Vaststelling van het schoolplan

Vaststelling van het schoolplan

School : De Startbaan speciaal onderwijs
Brin : 19XZ
Adres : Clematislaan 2
Postcode/plaats : 2803AG Gouda

VERKLARING

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het van 1 augustus 2025 tot 1 augustus 2030 geldende schoolplan van deze school vastgesteld.

Namens het bevoegd gezag,

C.C. Wieman

Voorzitter College van Bestuur, Stichting Klasse

Gouda, datum:

handtekening: